

Terminologie adherence k léčbě – prvotní konsenzuální překlad pomocí Delphi metody

Kateřina Malá-Ládová, Eliška Voříšková, Barbora Košťálová, Josef Malý

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cíl: Terminologie adherence (resp. compliance) popisující chování pacienta směrem k farmakoterapii je v literatuře používána často nekonzistentně a roztržštěně. V anglickém originále proto vznikla tzv. ABC taxonomie za účelem klasifikace a sjednocení používaných pojmů. Cílem této práce bylo ustanovení prvotního konsenzuálního překladu české terminologie zabývající se problematikou užívání léčiv prostřednictvím Delphi metody.

Metodika: V období od února do května 2021 proběhlo tříkolové anonymní on-line dotazníkové Delphi šetření. Dotazník obsahoval otázky na překlady sedmi pojmů a jejich definic vycházejících z ABC taxonomie, přičemž výsledný konsenzus byl ustanoven na základě předem definované míry shody respondentů.

Výsledky: Ze 106 kontaktovaných panelistů různých zdravotnických profesí odpovědělo v prvním kole 46 (43,4 %). Dostatečného konsenzu ($\geq 85\%$) bylo dosaženo u překladů dvou definic. Ve druhém kole se 32 respondentům podařilo ustanovit konsenzuální znění ($> 75\%$) jednoho pojmu a čtyř definic. Na třetí kolo reagovalo 24 respondentů a pro všechny zbylé pojmy a definice ustanovilo mírný ($> 50\%$) až silný ($> 95\%$) konsenzus. Soubor pojmů souvisejících s užíváním léčiv ustanovený pro český jazyk byl následující: adherence k léčbě, zahájení léčby, zavedení léčby, přerušování léčby, setrvání na léčbě, management adherence a obory související s adherencí.

Závěr: Ustanovení konsenzuálních překladů všech českých pojmů a definic souvisejících s adherencí k léčbě může přispět k větší harmonizaci a možnosti porovnání vědeckých prací i ke zlepšení komunikace mezi odbornou veřejností. Je však třeba tento konsenzus ještě potvrdit na větším počtu odborníků zabývajících se danou problematikou včetně zapojení odborných společností.

Klíčová slova: ABC taxonomie, adherence k léčbě, Delphi metoda, konsenzus, terminologie.

Medication adherence terminology – the first consensual translation using the Delphi method

Background: The terminology of adherence (or compliance) describing the patient's medication taking behavior is often used inconsistently and fragmented in the literature. Therefore, the English original of so-called ABC Taxonomy was developed to classify and unify the terminology. The aim of this paper was to establish the first consensual translation of Czech terminology dealing with the issue of medication taking behavior using Delphi method.

Methods: In the period from February to May 2021, a three-round anonymous online Delphi questionnaire survey was conducted. The questionnaire contained items for translations of seven terms and their definitions based on the ABC Taxonomy, while the resulting consensus was established by a predefined degree of agreement of the respondents.

Results: Out of 106 contacted panelists representing different healthcare professions, 46 (43.4%) answered in the first round. Sufficient consensus ($\geq 85\%$) was reached for the translation of two definitions. In the second round, 32 respondents managed to establish a consensus ($> 75\%$) of one term and four definitions and 24 respondents in the third round established a mild ($> 50\%$) to strong ($> 95\%$) consensus for all remaining terms and definitions. The set of terms related to medication taking for the Czech language was as follows: adherence k léčbě, zahájení léčby, zavedení léčby, přerušování léčby, setrvání na léčbě, management adherence and obory související s adherencí.